

Michael Petersen áttati

Í dag verður Michael Petersen í Vági áttati.

Vit, sum hava kent Michael í mong ár, hava valla varnast at hann ikki er ungur longur. Tað er eins og aldurin ikki ger mun hjá summum. So lættur og kvivur hann er bæði til líkams og sálar.

Michael er sonur Símun úr Froðba og Jacobinu úr Toftum í Vági. Frá skaparans hond fekk Michael góðar arbeiðs- og andsevni, og hann vaks upp í einum heimi, har guðstrúgvinn var aðaltátturinn í lívinum, og sum hevur givið honum eina góða barlast.

Stóran part av lívinum, sløk 30 ár, kom Michael at arbeiða í smiðjuni á Gørðunum, og sjálvur um hann var til skips bæði áðrenn og eftir árunum í Garðasmíðjuni, so kom smiðjuarbeiði at vera tað, hann mest kom at fáast við.

Hetta var í eini tíð tá nógv arbeiði var í smiðjuni. Skipini vóru mong í Vági, og ikki var talan um at fara aðrastaðir at gera umvælingararbeiði. Tað varð lagdur stórus dentur á at klára alt tað, sum kom fyrri í smiðjuni og á bedingini,

og tí vóru arbeiðsdagarnir mangan drúgvir fyrri at fáa skipini siglingarklár aftur.

Í Garðasmíðjuni fekk eisini mangur unglingi sína upplæring til maskinsmið og seinri maskinmeistarar, og væl dugdu teir eldru at taka sær av og læra teir ungu.

Michael hevur verið virkin innan arbeiðarørsluna, og hevur verið nevndarlimur í Arbeiðsmannafelagnum Framtíðini í mong ár. Tað, sum hevur eyðkent Michael í hesum arbeiði sum í øllum øðrum, er at har Michael er, er hann heilur og álítandi.

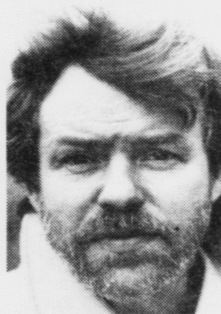
Sjálvt um arbeiðið ikki gav nógvá frítíð, so luttok Michael mangan í kappróðri. Bæði við Hvalinum og Vágbingi, og ikki vóru siglarnir so fáir teir bóru heim aftur. Michael helt á til hann var komin væl til árs. Eitt tekin um tey góðu kropsligu evnini.

Eg vil ynskja Michael hjartaliga tillukku við teimum áttati árunum við tøkki fyrri vinskapi og gott samstarv í mong ár, og at guð má unna tær og Atlantum mong góð ár enn.

vinmaður

Ungdómsskaldsøga

Bølarin

Onnur ungdomsskaldsøgan eftir kenda svenska rithøvundin Mats Wahl komin á føroyskum.

»Anna hevði vakrar, hvítar tenn, sum hon gjarna vísti, men brosið var sjáldan blíðligt, mest lá tað sum eitt illsið gálv um andlitið. Og tað segðist, at meira breiðkjaftaðum konufólki enn Heygs-Onnu skuldi leitast longi eftir.

Soleiðis verður mamma bølarin lýst í nýggju ungdomsbókini, *Bølarin*, sum svenski rithøvundurin Mats Wahl hevur skrivað.

Bølarin er skaldsøga um, hvussu menniskjan mennist. Henda menning kemur ikki úr ongum, men spretir úr stríði, pínu og trega. Kortini vil Mats Wahl í hesi bók síni vera við, at tað er kærleikin, sum ger, at vit búast, og kærleikin ger okkum eisini betur før fyrri at taka við teimum avbjóðingum, sum lívið gevur okkum.

Heygs-Anna og stillfóri maður hennara Torbjørn Svartu lívdu í Svøríki fyrst í 1600-talinum á líðu oynni Fároy við Gotland. Torbjørn er eitt sindur sjúkligur, men tey bæði eiga ein son, Laars Torbjørnsson, sum verður eyknevndur bølarin. Bølarin er tann, sum altíð ger til, sum spillir og er øðrum til ampa.

Í 1600-talinum eru trongar tíðir í Svøríki, og Heygs-Anna og maður hennara fáa eins og hini á oynni at kalla alla sína útkomu við strendurnar og á sjónum. Tey hava fisk og kóp til matna, og so nógv leggja tey fyrri, at Laars verður føddur á ísinum, einaferð hjúnini bæði eru farin oman hagar at fiska. Anna fer bara heim eina løtu at hvíla seg, tí hon er móð av barnsburðinum.

At ilt týr í Laars sæst beinanvegin, tí hann melta bróstini á mammu síni, tá ið hann sýgur, hann brýtur teimum bátni, og aftur seinni er hann atvoldin til, at húsini hjá teimum brenna í

grund.

Í Fároy býr eisini bóndin Stóri Símun. Hann eigur fyra dötur, tann yngsta er Kára. Kára og Laars eru javngomul, og tey koma at hava nógv saman. Kára er tann einasta í bygðini, ið virðir Laars, sum tann hann er, hóast hann gevur henni arr á pannuna, tá ið tey kappast um at steina.

Símunar-Kára, sum hon verður rópt, hevur nógv friggjarar, og hon er so vøkur, at visur vórðu yrktar um hana. Laars og hon kunnu ikki gerast maður og kona, tí ov langt er støttarlaga teirra millu, og Kára er eisini lovað einum ríkum, eldri manni, sum hon heldur lítið um og kallar sköndil.

Vit hoyra um henda sköndilin, tá ið hann kemur niðan í túnið hjá Káru og teimum. Gongulagið er sermerkt. »Hann kom spakuliga knuggandi, hevði fátann rygg, hokan upp í ský. Hvørt fetið lyfti hann knøini, so at tey komu á javnt við rørmarnar, og hann setti tærnar fyrst niðurat. Hann var undir einum gulum hatti. Hann hevði hokuskegg, dún undir nøsini, men var berur um kjálkarnar.

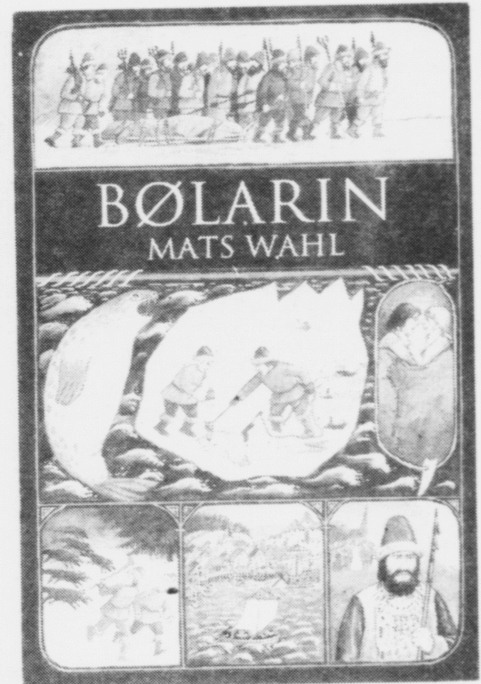
Út á ísin at sláa kóp

Á hvørjum ári fara menn á Fáry út á ísin at sláa kóp, og hetta eina árið fara teir at royna at taka bølarin við, tí kanska er hann so mikið batnaður, at ólukkan ikki fer at standast av at hava hann við. Kára er eisini við á veiðiferðini.

Men so illa vil til, at ísurin brotnar, og tey bæði Kára og Laars eru nú knappliga einsamall á íslaka, sum rekur fyrri vág og vind. Nú fyrst kennir Laars hvat tað er at hava eina ábyrgd, tí nú fær hann brúk fyrri øllum, sum hann dugir, skal ferðin á íslakanum ikki verða teirra deyð.

Í bókini verður meistarliga greitt frá, hvussu gongst teimum báðum ungu á íslakanum, hvussu tey stríðast og royna at lívbjarga sær. Greitt verður eisini frá teirra ótta og kærleika. Tey koma víða, og á ferðini koma tey í samband við nógv mismisk fólk og uppliva, hvussu menniskjuni lívdu í gamla Svøríki undir skiftandi umstøðum. Tá ið tey bæði langt um longi koma aftur til Fároy, er Kára við barn.

Søgan er bygd á veruligar hendingar
Søgan um bølarin og ferð

ina hjá honum og Kára á íslakanum byggir á frásøgnina á Stóru Kutatalvuni, sum hongur í Fároyar kirkju. Á hesi talvu verður sagt frá líknandi hending, sum hesari í bókini, og fleiri av teimum monnum, sum nevndir eru á Stóru Kutatalvuni, ganga aftur í frásøgnini hjá Mats Wahl.

Men Mats Wahl hevur tó lagt eina søgu aftrat hesi gomlu frásøgnini, nevniliga søguna Káru og Laars bølarin.

Bølarin er søgulig skaldsøga, sum er ætlað teimum ungu.

Øll, sum hava lisið bókini, hava tikið til, hvussu væl Mats Wahl skrivur. Hann er góður stílistur og dugir væl at málbera seg, eisini tá ið hann blandar gamlan málburð upp í nútíðarmál. Føroyska týðingin av *Bølaranum* er trúgv ímóti stílinum hjá Mats Wahl. Bókin er løtt at lesa, sera spennandi og hugtakandi, og kann lesast av øllum millum 12 og 80 ár.

Nýtt slag av ungdomsbókmentum

Mats Wahl hevur skrivað hópinn av barna- og ungdomsbókum. Við honum hoyrdist nýggj rødd í barna-

bókmentunum. Mats Wahl er ikki so nógv ávirkaður av bókmentaliga rákinum frá seksti- og sjevtíðum, sum legði dent á, at samfelagsligir trupulleikar skuldu lýsast út í æsir. Hann hevur hinvegin verið róptur antimoralistur. Hjá honum er ongin fremstifingur á lofti. Hann greiðir væl frá og letur lesaran døma og gera niðurstøður.

Mats Wahl er føddur í 1945. Hann vaks upp á Gotland, men síðani 1957 hevur hann búið í Stockholm. Hann virkaði í nógv ár sum lærari, hóast hann ikki hevur útbúgving sum lærari, men tey seinastu nógvu árin hevur hann verið rithøvundur burturav.

Bølarin er onnur bókinn hjá Mats Wahl, sum er komin á føroyskum. Í 1992 gav Bókadeild Føroya Lærarafelags út ungdomsskaldsøguna Maj Darlin.

Jákup í Skemmuni hevur týtt *Bølarin* úr svensktum. Bókin er sett á E. O. Prent, og hon er prentað og innbundin á Pf. Einar Prent. *Bølarin* er 270 síður og kostar 156 kr. í bókabúðunum. Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur *Bølarin* út.

Fiat Uno

árg. 92, koyrt 20.000 km og í besta standi – til sølu.

Tlf. 10153 e. kl. 18 – Arb./Tlf. 11820